

Warszawa, dnia 21 marca 2017 r.

Sygn. akt VI Ka 703/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Beata Tymoszków

Sędziowie: SO Anita Jarząbek - Bocian (spr.)

SO Anna Zawadka

protokolant: protokolant sądowy Monika Oleksy

przy udziale prokuratora Marka Traczyka

po rozpoznaniu dnia 21 marca 2017 r. w Warszawie

sprawy

A. B. syna I. i Z. ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a§1 i 4 kk w zw. z art. 64§1 kk

R. N. syna Z. i B. ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwa z art. 229 § 1 kk w zb. z art. 229 § 3 kk w zw. z art. 12 kk, art. 226 § 1 kk w zb. z art. 224 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, art. 18 § 3 kk w zw. z art. 178a § 1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonego A. B. i obrońcę oskarżonego R. N.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie

z dnia 5 listopada 2015 r. sygn. akt III K 383/14

1. w odniesieniu do oskarżonego A. B. wyrok uchyla i sprawę w tym zakresie przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy – Pragi Południe w Warszawie;

2. w odniesieniu do oskarżonego R. N., stosując przepisy ustawy Kodeks karny w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015r. w zw. art. 4 § 1 kk, wyrok zmienia w ten tylko sposób, iż wskazaną w punkcie 5 podstawę wymiaru kary uzupełnia o przepis art. 11 § 3 kk, a pozostałym zakresie tenże wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. D. kwotę 516,60 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu oskarżonego A. B. w instancji odwoławczej oraz podatek VAT;

4. zwalnia oskarżonego R. N. od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

SSO Anita Jarząbek - Bocian SSO Beata Tymoszków SSO Anna Zawadka

Sygn. akt VI Ka 703/16

UZASADNIENIE

(na podstawie art. 457 § 2 kpk uzasadnienie sporządzone z urzędu, w części, w której zaskarżony wyrok został uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania)

A. B. został oskarżony o to, że w dniu 5 października 2014 roku w W., woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości i mając 0,92 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki H. (...) o numerze rejestracyjnym (...), przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym za czyny z art. 178a § 1 k.k. i w okresie obowiązywania orzeczonego w stosunku do jego osoby środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz w ciągu 5 lat po odbyciu, co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie wyrokiem z dnia 5 listopada 2015 roku w sprawie o sygn. akt III K 383/14 uznał oskarżonego A. B. za winnego zarzucanego mu czynu, przy czym ustalił, iż czyn ten został popełniony w dniu 5 października 2013 roku i wymierzył mu za to karę 2 lat pozbawienia wolności. Na poczet orzeczonej kary zaliczył okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w dniach 5, 6, i 7 października 2013 roku i orzeczoną karę uznał za wykonaną odnośnie do 3 dni pozbawienia wolności. Ponadto orzekł wobec A. B. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 10 lat. Jednocześnie zwolnił oskarżonego od opłaty i ponoszenia pozostałych kosztów sądowych, przejmując je w całości na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł oskarżony, w której zarzucił rażąco niewspółmierność wymierzonej kary oraz nierozważenie wszystkich okoliczności sprawy. Podniósł ponadto, że Sąd Rejonowy odmówił mu wyznaczenia obrońcy z urzędu wskazując, iż oskarżony jest doświadczony w sprawach karnych, ma duże doświadczenie życiowe w zakresie procedowania w sprawach karnych i nie można przyjąć, by wobec niego zachodziły jakiegokolwiek okoliczności utrudniające obronę. Skarżący wniósł o zmianę kwalifikacji prawnej popełnionego czynu na art. 87 § 1, 1a i 2 k.w. albo o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja oskarżonego A. B. okazała się zasadna w zakresie, w jakim zarzuca naruszenie jego prawa do obrony poprzez odmowę wyznaczenia mu obrońcy z urzędu i już tylko z tego względu zaskarżony wyrok w zakresie rozstrzygnięć dotyczących tego oskarżonego musiał zostać uchylony, a sprawa przekazana Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Trafnymi są także argumenty podniesione przez ustanowionego z urzędu, w toku postępowania odwoławczego, obrońcę oskarżonego, a wyrażone w piśmie procesowym z dnia 03 marca 2017 r. (k. 505-508).

W ocenie Sądu Odwoławczego Sąd Rejonowy dopuścił się rażącego naruszenia art. 6 k.p.k. poprzez bezpodstawną i niezgodną z przepisami odmowę wyznaczenia oskarżonemu obrońcy z urzędu. Oskarżony dwukrotnie wnosił o takie wyznaczenie, wskazując, iż nie stać go na ustanowienie obrońcy z wyboru (k. 295), w kolejnym wniosku zaś podniósł, że w dzieciństwie leczył się na zapalenie opon mózgowych. Sąd Rejonowy uzasadniając odmowę wyznaczenia obrońcy z urzędu wskazał, że oskarżony nie złożył wniosku w odpowiednim terminie (tj. takim, który nie powodowałby konieczności odroczenia rozprawy), a ponadto ma duże doświadczenie życiowe w zakresie procedowania w postępowaniu karnym i nie zachodzą wobec niego okoliczności utrudniające obronę i uzasadniające mu wyznaczenie obrońcy z urzędu.

Należy zwrócić uwagę, że przepis art. 78 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym w czasie wydawania postanowień o odmowie wyznaczenia oskarżonemu obrońcy z urzędu, tj. w dniach 13 i 22 stycznia 2015 roku (podobnie zresztą jak obecnie) nie przewidywał jakiegokolwiek terminu do złożenia wniosku o takie wyznaczenie. Art. 78 § 1 k.p.k. przewiduje trzy przesłanki wyznaczenia obrońcy z urzędu: 1) brak obrońcy z wyboru; 2) stan majątkowy oskarżonego wskazujący, że oskarżony nie jest w stanie ponieść kosztów obrony; 3) wystąpienie oskarżonego do właściwego organu

z żądaniem (wnioskiem) o wyznaczenie obrońcy z urzędu. Wszystkie zostały przez oskarżonego B. spełnione i nie było jakichkolwiek podstaw do nieuwzględnienia wniosku złożonego w dniu 13 stycznia 2015 roku na rozprawie.

Sąd Rejonowy ponadto w niedopuszczalny sposób powołał się na uprzednią karalność oskarżonego wskazując w ten sposób, że oskarżony z tego względu ma życiowe doświadczenie w sprawach karnych, w związku, z czym nie zachodzą okoliczności utrudniające obronę, o których mowa w art. 79 § 2 k.p.k. Sąd Okręgowy nie przesądza czy wobec oskarżonego A. B. zachodziły przesłanki z art. 79 § 1 pkt 3 bądź § 2 k.p.k., jednakże przyczyna odmowy wskazana przez Sąd Rejonowy nie mieści jakichkolwiek unormowań prawnych.

Ponadto po dniu 1 lipca 2015 roku (a rozprawa trwała do dnia 23 października 2015 roku) Sąd Rejonowy nie pouczył oskarżonego o wynikającym z obowiązującego wówczas art. 80a § 1 k.p.k. uprawnieniu do żądania wyznaczenia obrońcy z urzędu bez względu na możliwości finansowe oskarżonego, co też należy traktować, jako obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia.

Powyższe stanowiło, zatem rażące naruszenie prawa do obrony oskarżonego, co stanowi przyczynę odwoławczą z art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. i tym samym musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku w części dotyczącej A. B. i w tym zakresie przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie. Rozpoznając sprawę na nowo Sąd Rejonowy, z udziałem wyznaczonego oskarżonemu obrońcy z urzędu, przeprowadzi ponownie postępowanie dowodowe. Nadto celem należytego wyjaśnienia wątpliwości, co do poczytalności podsądnego koniecznym będzie – w pierwszej kolejności - pozyskanie i zapoznanie się przez Sąd Rejonowy z dokumentacją lekarską jego dotyczącą, która jak podał znajduje w zakładzie karnym oraz potwierdzenie okoliczności o pobieraniu przez oskarżonego nauki w szkole specjalnej (k.512). Następnie tak uzupełniony materiał dowodowy Sąd ten podda kompleksowej i wnikliwej ocenie, co pozwoli wypracować przekonanie, co do faktycznej podstawy rozstrzygnięcia tj. czy zawarte dowody pozwalają na uznanie winy czy są wystarczające, aby z kolei ostateczne stanowisko tego Sądu w owej kwestii, mogło pozostać pod ochroną art. 7 k.p.k. Sporządzając, zaś ewentualnie uzasadnienie wyroku, Sąd I instancji, zgodnie z regułami zawartymi w art. 424 k.p.k., przedstawi w nim, w sposób uporządkowany, jakie fakty uznał za ustalone, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego uznał jedne dowody za wiarygodne, którym wiary odmówił i dlaczego, a następnie, jakie wnioski wyprowadził z dokonanych ustaleń. W przypadku uznania winy oskarżonego koniecznym będzie także, w opisie czynu przypisanego, prawidłowe oznaczenie stanu nietrzeźwości oraz orzeczeń sądowych, które pozwoliły na zakwalifikowanie tego czynu z art. 178a § 1 i 4 kk w zw. z art. 64 § 1 kk.

Sąd Okręgowy, w trybie art. 436 k.p.k. ograniczył rozpoznanie apelacji oskarżonego tylko do powyższego uchybienia podniesionego przez oskarżonego, gdyż rozpoznanie w tym zakresie było wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

SSO Anita Jarząbek-Bocian	SSO Beata Tymoszków	SSO Anna Zawadka
---------------------------	---------------------	------------------